

نامه به سردبیر

آموزش مجازی دانش‌آموزان طی همه‌گیری کرونا و ویروس ۲۰۱۹: معضلات و راهکارها

فاطمه رهبر کرباسدهی^{۱*}، ابراهیم رهبر کرباسدهی^۲

آموزشی وجود ندارد، مانند دسترسی از هر نقطه و در هر زمان، بحث‌های ناهمزمان با همکلاسی‌ها، بازخورد فوری در مورد آزمون‌ها. با این حال، با وجود مزایای یادگیری مجازی، پیاده‌سازی آن همیشه آسان نیست (۳). در ایران، آموزش مجازی برای دانش‌آموزان از طریق برنامه‌های تلویزیونی و رسانه‌های اجتماعی در تلفن همراه انجام می‌شود.

اگرچه شیوع کرونا و ویروس در کشور ما مشکلاتی را برای سیستم آموزشی ایجاد کرده، اما فرصتی برای آزمایش راه‌حل‌های آموزشی جدید ایجاد کرده است. با این حال، شرایط دستیابی به آموزش مجازی در بحران کرونا و ویروس به دلیل (۱) زمینه‌های فرهنگی و اجتماعی پیچیده، (۲) عدم آمادگی معلمان برای آموزش مجازی، (۳) عدم دسترسی به همه زیرساخت‌ها و تجهیزات، (۴) تمایل به برگزاری کلاس‌های حضوری، (۵) عدم امکان استفاده از آموزش مبتنی بر تلفن همراه برای همه گروه‌های سنی، (۶) عدم دسترسی همه به تلفن‌های هوشمند، (۷) سواد رسانه‌ای ناکافی و قابلیت‌های تکنولوژیکی، (۸) ناتوانی در مجازی‌سازی همه دوره‌ها، و (۹) تعداد فراگیران و زمان محدود برای آماده‌سازی دوره‌های آنلاین، بسیار پیچیده است (۴).

یکی از مهم‌ترین عوامل در یادگیری از راه دور و آموزش مجازی، حمایت از فراگیران در تحصیل است. نتایج

در سراسر جهان، شیوع بیماری کرونا و ویروس ۲۰۱۹ منجر به برخی تغییرات اساسی در تعاملات اجتماعی و سازمانی شده است (۱). از این رو، آموزش و پرورش نیز از این شرایط مصون نبوده است. همه‌گیری کرونا و ویروس، فعالیت بسیاری از مدارس در ۱۸۸ کشور جهان را متوقف کرده و بر اساس گزارش یونسکو، بیش از یک و نیم میلیارد دانش‌آموز (بیش از ۹۱ درصد از دانش‌آموزان جهان) تحت تأثیر همه‌گیری کرونا و ویروس قرار گرفته‌اند و سیستم آموزشی آن‌ها نیز دچار تغییرات جدی شده است؛ تغییراتی که به صورت عمومی و یا توسط مدارس و موسسات آموزشی ایجاد شده است (۲).

آموزش و پرورش یکی از عوامل مهم توسعه و پیشرفت هر کشوری است. مانند دیگر کشورها، فاصله اجتماعی در ایران با تعطیلی دوره‌های حضوری در مدارس دنبال می‌شود و این امر مقامات آموزشی کشور ما را بر آن می‌دارد تا برای تدریس به شیوه‌های جدید و مجازی و همچنین برگزاری امتحانات آنلاین برنامه‌ریزی کنند. بنابراین، آموزش مجازی را می‌توان نقطه عطفی در آموزش و پرورش ایران به دلیل کرونا و ویروس دانست. آموزش مجازی روشی برای طراحی، تدوین، ارائه و ارزیابی آموزش است که از قابلیت‌های آن برای تسهیل یادگیری استفاده می‌شود. یادگیری مجازی مزایای بسیاری را ارائه می‌دهد که در برنامه‌های سنتی

۱- دانشجوی دکتری، گروه روانشناسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه گیلان، رشت، ایران.

۲- کارشناسی ارشد، گروه روانشناسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه گیلان، رشت، ایران.

* (نویسنده مسئول): تلفن: ۰۱۳-۳۳۸۲۹۰۴۴ پست الکترونیکی: fatemeh.rahbar.karbasdehi@gmail.com

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۰۶/۲۸

تاریخ بازمینی: ۱۴۰۰/۰۶/۲۰

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۶/۱۴

در مورد استعدادها و مهارت‌های غیرآموزشی)، اقدام (پرداختن به ترویج مطالعه)، حمایت (تشکیل پرونده برای تأمین بودجه)، تشویق (ترویج تغییرات درون موسسه به نفع دانش‌آموزان) و سازماندهی حمایت از دانش‌آموزان است (۴).

این شرایط فرصتی را فراهم آورده که مدارس به آموزش مجازی روی بیاورند. با وجود این، نگرانی اصلی در مورد بسته شدن مدارس، عدم امکان پشتیبانی از دوره‌هایی است که کاملاً عملی هستند و نیاز به آموزش و تمرین حضوری دارند. توصیه می‌شود با توجه به تداوم حضور کرونا ویروس، مقامات آموزشی و معلمان از تجربه به دست آمده و همچنین نقاط ضعف و قوت در برگزاری کلاس‌های آنلاین موثر و موفق در سال تحصیلی جدید بهره‌مند شوند. همچنین، برای رفاه آموزشی دانش‌آموزان، سیستم حمایتی یادگیرنده باید به درستی مورد توجه قرار گیرد. در این راستا، با آموزش معلمان و دانش‌آموزان، می‌توان تعامل در سیستم آموزش مجازی را به طور مناسب آموزش داد.

مطالعات مختلف نشان داد که استفاده از محیط‌های فنی مناسب و پشتیبانی از سیستم‌های یادگیری مجازی می‌تواند در مدارس موفق باشد. سیستم پشتیبانی یادگیرندگان به دانش‌آموزان اجازه می‌دهد تا از فعالیت‌ها و ابزارهایی برای حمایت از یادگیری خود استفاده کنند و فراگیران می‌توانند یادگیری خود را با توجه به توانایی‌های شخصی خود از طریق سیستم پشتیبانی یادگیری کنترل کنند. در همین حال، معلمان و همکلاسی‌ها نیز نقش دستیاران سیستم پشتیبانی یادگیری را ایفا می‌کنند (۵). سیمپسون^۱، حمایت فراگیران را در یک اصطلاح وسیع به عنوان «کلیه فعالیت‌های فراتر از تولید و ارائه مطالب درسی که به پیشرفت دانش‌آموزان در مطالعه کمک می‌کند» تعریف کرد. او تعریف خود را به دو دسته اصلی پشتیبانی از دانش‌آموزان بسط داد: دسته اول شامل حمایت تحصیلی در همه زمینه‌های آموزشی، مانند تعریف محدوده دوره، توضیح مفاهیم، بررسی دوره، بازخورد، توسعه مهارت‌های یادگیری، پیگیری پیشرفت و غنی‌سازی (گسترش مرزهای دوره و به اشتراک گذاشتن هیجان یادگیری) بود. دسته دوم فعالیت‌ها شامل مشاوره (بررسی مشکلات و ارائه پیشنهادات)، ارزیابی (ارائه بازخورد به افراد

References

1. Ng YM, Or PLP. *Coronavirus disease (COVID-19) prevention: Virtual classroom education for hand hygiene*. Nurse Education in Practice 2020; 45: 102782.
2. Ahmady S, Shahbazi S, Heidari M. *Transition to virtual learning during the coronavirus disease-2019 crisis in Iran: Opportunity or challenge?* Disaster Medicine and Public Health Preparedness 2020; 14(3): e11-2.
3. Mohammadimehr M. *Elearning as an educational response to COVID-19 epidemic in Iran: The role of the learners support system*. Future of Medical Education Journal 2020; 10(3): 64-5.
4. Rahbar Karbasdehi E. *Impact of coronavirus 2019 on students with special needs*. Journal of Shahid Sadoughi University of Medical Sciences 2021; 29(5): 3693-7. [Persian]
5. Hilburg R, Patel N, Ambruso S, Biewald MA, Farouk SS. *Medical education during the coronavirus disease-2019 pandemic: Learning from a distance*. Advances in Chronic Kidney Disease 2020; 27(5): 412-7.

¹ Simpson